

K. P. V. D. SZ.

VÖRÖS METEOR TERMÉSZETBARÁT EGYESÜLET

F O T O N

BARLANGKUTATÓ CSOPORTJÁNAK

1978. évi

B E S Z Á M O L Ó J A

**Anyagokat gyűjtötte, válogatta: Zsáboki Orsolya
Tihanyi Péter**

**Kéziratokat gépelte : Bublík Béláné
Fehér Katalin
Tihanyi Péter
Zsáboki Orsolya**

Fényképeket készítette:

**Joó György
Hepes Adrián
Kakuszi Zoltán
Tihanyi Péter**

**Az 1978. évi beszámoló 37 db fekete-fehér
és 29 db színes képet tartalmaz**

VMTE F O T O O N barlangkutató csoportjának 1978. évi

rövid beszámolója

Kutatócsoportunk az évben is igen sokrétű tevékenységet folytatott, társaink az NDK, Lengyelország, Csehszlovákia, Románia és Bulgária karsztvidékeit keresték fel.

Hazánk területén folytattuk a Pilis-hegységben a barlangfeltáró, dokumentációs tevékenységünket, az OKTVH Barlangtani Intézetének felkérésére előkészítettük a Pilis-barlang lezárását, a munkát október végére befejeztük.

Folytattuk a Bükk-hegységben és az Alsóhegyen elkezdett fotó- és filmdokumentációs munkáinkat.

Résztvettünk a Törökmezőn megrendezett BTSZ találkozón, amelyen csoportunk hatalmas tablókön sok színes és fekete-fehér fényképpel mutatta be Szakosztályunk életét.

Júniusban került sor Bilisszentkereszten az Országos Barlangos Találkozóra, itt a tábor technikai, műszaki előkészítését végeztük, lebonyolítottuk a Marcelle Loubens kupáért folyó barlangversenyt. 16 mm-es és 88-as fekete-fehér mozifilmet forgattunk a táborról, valamint az éjszakai versenyről.

Táboraink: 1978. január 12-20 ERDÉLY /Tordahasadék-Bethiai Kráter/

1978. április 3-16 ERDÉLY /Bihar expedíció/ augusztusi
május /április 28-máj. 1./ ERDÉLY " tábor előkészí-
tése

március 24-ápr. 2. ALSÓHEGY fotó- és filmdokumentá-
ciós tábor

május 19-21 BTSZ találkozó Törökmező

június 11-25 PILIS munkatábor + Orsz. Barlangos Találk.

június 30 - július 10 BÜKK terepbejárás, fotódokument.

július 13 - 30 NDK-Lengyelország- Csehszlovákia

/BRNÓ-i parl. találkozó/ barlangos vándortábor

július 28 - augusztus 27. ROMÁNIA - BULGÁRIA

barlangkutató vándortábor

október /minden hétféle/ PILIS-barlang lezárása

november 3-9. ALSÓHEGY zsombolykutató tábor

1978. december 23 - 1979. január 2. BÜKK-hegység - ALSÓHEGY

Évzáró tábor

Tihanyi Péter

VMTE F O T O N barlangkutató csoport 1978-ban
tartott előadásai, dokumentációs kiállításai

1978. január 15. Nagyvárád - diavetítéses csoportbeszámoló 1977. évi
turáinkról, hazai és külföldi táborainkról
/T. P./

január 30 MKBT -"Morva karszttalálkozó 1977"-
1977, május 7-10 között rendezték meg BRNO mel-
lett az első nemzetközi Morva Karszttalálkozót.
Sikerült baráti kapcsolatot kialakítani a hely-
belicsoporthoz, az ő segítségével bejártuk
a terület északi és déli részén található bar-
langokat, fotóztuk, filmeztük a karsztjelensége-
ket.

színes diavetítés /T. P./

február 18. FÓFOTÓ KISZ klub

Nyugat-Európa turista szemmel
diavetítés /T. P./

Március 13. MKBT Leány- Legény-barlang lezárása

Az OKTVH Barlangtani Intézetének felkérésére
kutatócsoportunk lezárta a két barlangot.
Az előadás témája: a barlangok lezárásának
indokai, a lezárás műszaki terve és kivitele-
zése, az eddig készített dokumentációs anyagok
bemutatása.

színes diavetítés /S. L. T. P./

április 18. Lengyel -Magyar baráti klub

Zombolykutatók az Alsóhegyen
színes diavetítés és filmvetítés /T. P./

május 8. MKBT Fotó- és filmdokumentáció készítése barlangok-
ban II.

Az előadók az elhangzott első előadás óta eltelt
másfél év alatt új fotó- és filmtechnikai eljá-
rásokat dolgoztak ki, leegyszerűsítve a barlan-
gi kép és filmdokumentáció készítését. A dia és
filmvetítéssel kísért előadás bemutatja techni-
kai berendezéseket, felhasználásukat a gyakorlat
ban is. /szinkro-computeres vacu rendszer,
szinkronizátor készítése házilag, filmezéshez
használt agregátorok, világító berendezések stb/

Utbaigazítást adnak az elkészített fotóanyagok tárolására, diák rendszerezésére, fényképek kasírozására. /K. Z. T. P./

1978. május 19-21. BTSZ találkozó Törökmező /dokumentációs kiállítás/
A KPVDSZ Vörös Meteor T. E. Barlangkutató Szakosztályának életét színes és fekete-fehér képekkel és térképekkel illusztrált hatalmas tablókön mutattuk be. Ismertettük csoportjaink kutatási területeit valamint a hazai és külföldi táboraink során bejárt karszterületeket.

június 16-18 MKBT Országos Barlangos Találkozó-Pilis-szentkereszt
Diavetítéses beszámolót tartottunk csoportunk 1977. évi tevékenységéről, különösen a Pilis hegységben folytatott kutatómunkáról, feltárásainkról, dokumentációs munkáinkról, ugyanekkor ismertettük a Leány - Legény-barlang lezárásának indokait.

Szakosztályunk életét bemutató tablóinkat kiállítottuk az előadó helyiségben./K. Z. T. P./

október 19. Állami Pénzverde KISZ klub

Csavargások Közép-Európa karszterületein
/színes diavetítés/ /T. P./

december 6. Iparterv KISZ klub

Heller-forgó rendszerű hűtőtornyok vizsgálata
előadáshoz kapcs. színes filmünk vetítése/T.P./

A felsoroltakon kívül több alkalommal tartottunk kisebb csoportoknak /sportkluboknak, egyetemi kollégiumoknak, KISZ kluboknak stb./ vetítést, előadást.

Havonta egy alkalommal csoportunk összejövetelein ismertetjük az elmúlt hónap eseményeit, hazai vagy külföldi táborait filmvetítés illetve diavetítés kíséretében.

Előadók nevének rövidítése: K. Z. Kakaszi Zoltán
S. L. Schindler László
T. P. Tihanyi Péter

Tihanyi Péter

P I L I S - b a r l a n g

=====

Pilisszentkeresztől 3,5 km-re, a Vaskapu-völgy baloldali sziklabordái között, a kék kockajelzésű turista ut felett 60 m magasan nyílik a barlang bejárata.

A 150 m hosszú Pilis-barlang a Pilis-hegység legszebb cseppköves barlangja. Az egykori forrásbarlang szűk meanderző folyósóinak felső részein csodaszép retek-cseppkövek, s almacseppkövek találhatók. A folyósóttöbb kisebb-nagyobb terem szakítja meg, legnagyobb a kb. 30m magasra felnyúló cseppkőlefolyásos Óriás-kürtő. Képződményei közül legérdekesebbek a görbe cseppkövek /hiliktitek/. A vandál látogatók után igen sok helyen a cseppkövek letört csonkjai találhatóak csak.

A barlang élővilága szegényes, mert az állandó zaklatás miatt a denevérek már télire más szálláshelyet keresnek, alig 6-12 db-ot számolhatunk össze. A barlangbejárati szakaszában található telelő lepkéket, szunyogokat.

A barlang feltérzése

1969 őszén az alatta haladó utat készítette az erdészet, s közben felfedezték a sziklák közt nyíló szűk bejáratot. A barlangot 1970. október 6.-án feltérképezte a VMTE Diogenesz csoportja. A végponton a továbbjutást akadályozta a leszűkülő folyósó, így az eltelt időszakban ott újabb bontási kísérlet nem történt.

Barlangkutató csoportunk az OKTVH Barlangtani Intézetének felkérésére 1978. októberében lezárta a barlangot. Az előkészítő munkákkal együtt a lezárás 7 hétvégét vett igénybe, összesen 110 munkaórát teljesített mindenki /létszám 17-20 fő között mozgott/. Az anyagszállítás okozta a legnagyobb nehézséget, mert a vizet a faluból kellett szállítani, jórészt háton, sódert, cementet a kis tisztástól vittük fel. A barlang bejárati hasadéka után az első szűkületben helyeztük el a kisméretű légoltalmi óvóhelyajtót /térképen bejelölve/

A Pilis-barlangot minden hónap másodikhétvégéjén előzetes értesítés után kinyitjuk /Leány- Legény barlanggal egyidőben/.

Tervezett munkáink a Pilis barlangban

- csepegésmérés, hőmérsékletmérés
- rendszeres **dedevér**-megfigyelés
- továbbjutási lehetőségek felkutatása /kürtők, végpont stb/
- pontos, minden oldaljáratot bemutató térkép készítése
- a bejáratnál talált csonttöredékek meghatározatása.

/: Számadó István :/

PILIS - HEGY SÉG

VAS KAPU SZIKLA

PILIS - BARLANG

/ be járat /

SZOPLAKI

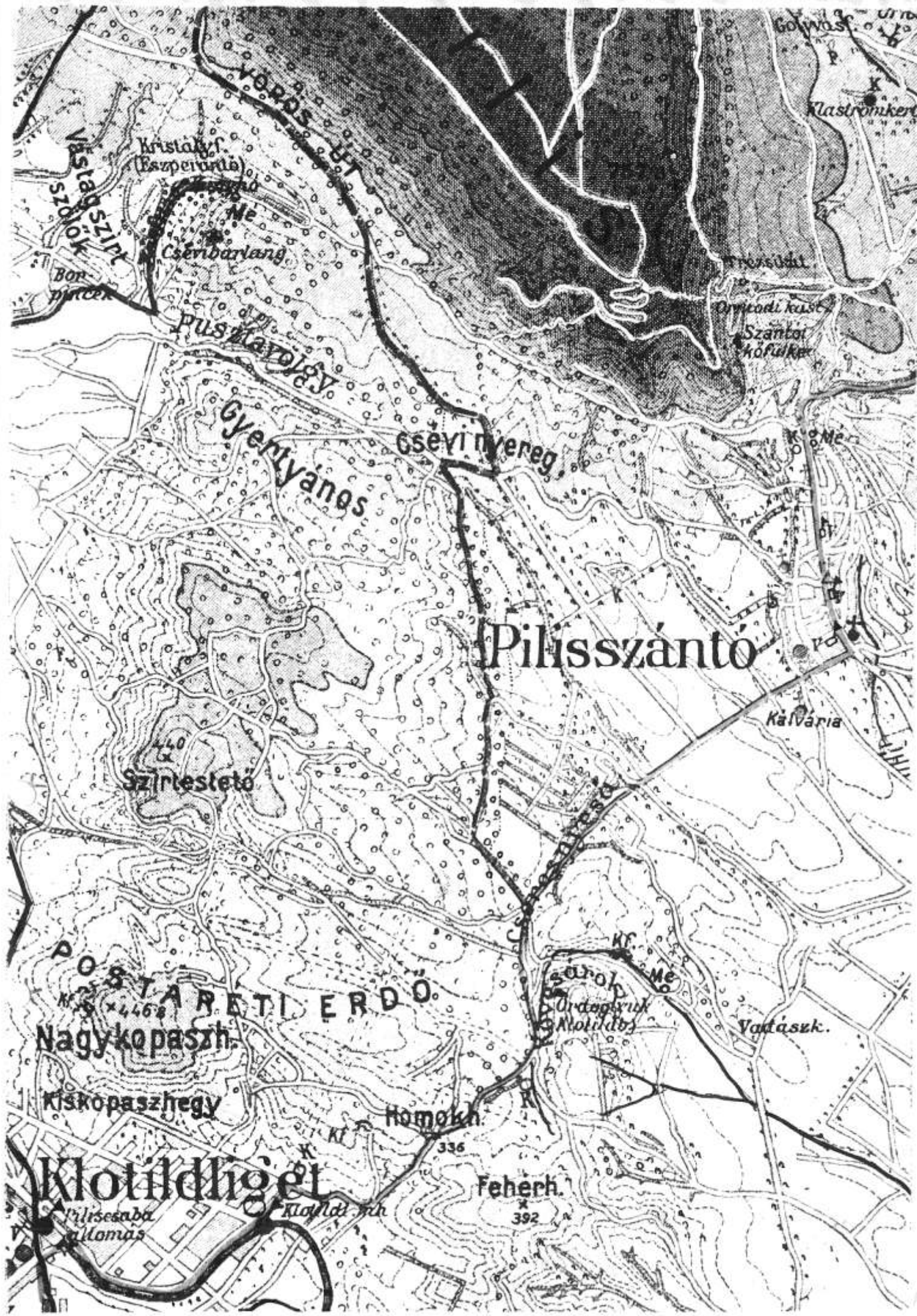
ÖRDÖGLYUK

ELSŐ AKNA

A TERVEZETT LEZÁRÁS

HELYE

Pilisszántó

Kristályf. (Esperanta)

Cseribárlang

PUSZTARÖG

Gyertyános

Gősevíznyereg

Szirtesfő

POSTARETI ERDŐ

Nagykopasz

Kiskopaszhegy

Klotildiget

Homokh.

Fehérh.

Klotildiget

Vadászk.

Kálvária

Klastrómkert

Szántói kőfülkék

Pilisszántó állomás

Klotildiget

336

392

S Z O P L A K I Ö R D Ö G L Y U K

E barlang a Pilis-hegységben a Vaskapu-völgy után 1500 m-re található az út bal oldalán. Husz méter magas sziklatömbben nyílik impozáns aknája.

A Szoplaki Ördöglyuk 50 m mély, aknáikkét szintre tagolják. Az első szint a bejárat sziklaszirtról mérve 18 m mélyen található. Innét két irányba indul kisebbfolyósó.

Az első szintről kb 45°-os törmeléklejtőn jutunk le az alsó szintre, a barlang legnagyobb termébe, amely az 1970-es években a denevérek kedvelt téli szálláshelye volt. 1971 és 1973 között több tucatnyi gyűrűzött denevért figyelünk meg, ezek adatát továbbítottuk Dr. Topál Györgynek.

Igen gyakran látogatják a barlangot télen is a kutató csoportok, valamint a helybeli fiatalok, részben emiatt csökkent az itt telelő denevérek száma. A barlangot 1979. év tavaszán az OKTVH Barlangtani Intézetének felkérésére lezárjuk. A lezárásra legalkalmasabb szakasz az első szintről induló lejtő elején található szűkület, itt beton alapba acélrudakat építünk be, a bejárat pedig kisméretű légoltalmi ajtó lesz. A lezárás tervét csatoljuk e naplóhoz is.

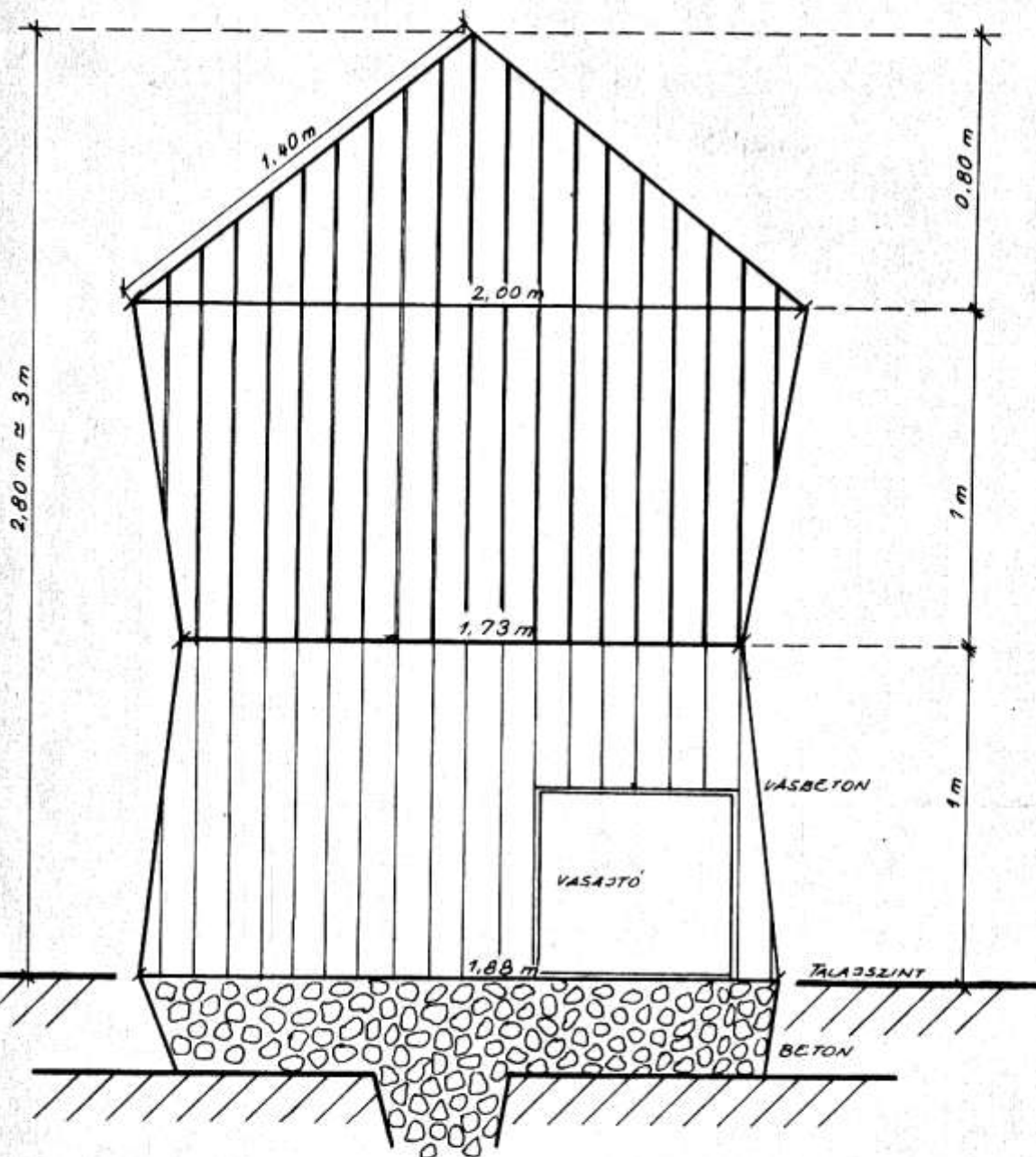
Tervezett munkáink a Szoplaki Ördöglyukban

- a barlang lezárása 1979. március - április között
- pontos térkép készítése
- denevérek megfigyelése /fajé s egyedszám szerint/
- csepegés- és hőmérséklet mérés
- az első szinten tanyázó Fülel-bagoly /Asio otus/ rendszeres megfigyelése, köpetének begyűjtése, meghatározatása
- az eddig megjelent cikkek, írások összegyűjtése a barlanggal kapcsolatban.

A Szoplaki Ördöglyuk lezárása után csak árpilistól-szeptemberig lesz látogatható /Dr. Topál György utasítása alapján/, minden hónap második hétvégéjén előzetes értesítés után kinyitjuk.

/: Tihanyi Péter :/

SZOPLAKI ORDOGLYUK - BARLANG LEZARASI TERVE

Lelőhely: Szoplaki-ördöglyuk

Gyűjtötte: Rácz József 1977. XII. 27.

Meghatározta: Rácz József 1978. január 22.

Az 1 db recens bagolyköpet tartalma:

- keleti cickány	- crocidura suaveolens
- földi pocok	- pitymys subterraneus
- erdei /sárganyaku/ egér	- apodemus sylvaticus - falvicollis - csoport

Lelőhely: Szoploki-ördöglyuk

Gyűjtötte: Schindler László 1978. január

Meghatározta: Rácz József 1978. március

- *Coccothraustes coccothraustes* /LINNÉ/ = meggyvágó
/rostrum superior/ /csőr felső káva/
- *Aves* div. sp. indet. 1-2 =lülönböző madarak /2 faj/
/rostrum superior /1/ et /csőr felső káva /1/ és
/rostrum inferior /2/ /csőr alsó káva /2/
- *Crocidura suaveolens* /PALLAS/ = keleti cickány
/maxilla et mandibula sin./ /felső állcsont és
bal alsó állkapocs/
- *Pitymys subterraneus* /DE SÉLYS-L./ =földi pocok
/maxilla, mandibula dext,
M₁ inferior/ /felső állcsont, jobb
alsó állkapocs, és
alsó első zápfog/
- *Apodemus agrarius* /PALLAS/ = pöckegér
/mandibula sin./ /bal alsó állkapocs/
- *Apodemus sylvaticus* /LINNÉ/
tauricus /PALLAS/ csoport = erdei - sárganyaku egér
/mandibula dext. et sin., M₁ inf./ csoport
/jobb és bal alsó álla-
kocs, alsó első zápfog/
- *Apodemus* sp. * mezei és erdei egerek
/maxilla fragm. /6/, et /felső állcsont töredékek
mad. dext. /3/, sin. /1/ /6db/, jobb alsó álla-
kocs /3 db/, és bal
oldali /1 db/

Lelőhely: Szoplaki-ördöglyuk

Gyűjtötte: Schindler László 1978. január

Meghatározta: Rácz József 1978. február 5.

- Aves div. sp. indet. 1-2 = különböző madarak /2 faj/
/cranium fragm. /1/ et /koponyatöredék /1/ és
rostrum inferior /2/ csőr alsó káva /2/
- Crocidura leucodon /HERMANN/ = mezei cickány
/cranium fragmentum, /koponyatöredék, jobb és bal
mandibula sin. et dext./ állkapocs/
- Crocidura suaveolens /PALLAS/ = keleti cickány
/mandibula sin./ / bal alsó állkapocs/
- Talpa europaea LINNÉ = vakondok
/mandibula sin. fragm./ /bal alsó állkapocstöredék/
- Pitymys subterraneus /DE SÉLYS-L./ = földi pocok
/mandibula dext. /3/ /3 db jobb alsó állkapocs/
- Microtus arvalis /PALLAS/ = mezei pocok
/mandibula sin /3/ et /bal /3/ és jobb /2/ alsó
dext. /2/ állkapocs, 3 db felső állkapocs
maxilla /3/ állcsont/
- Mus musculus LINNÉ = házi egér
/mandibula dext, et sin., /jobb és bal alsó állkapocs,
I₁ sup./ felső metszőfog/
- Apodemus agrarius /PALLAS/ = pirokéger
/mandibula dext. /2/ /jobb és /2/ és bal /1 db/ alsó
et sin /1/ állkapocs/
- Apodemus sylvaticus /LINNÉ/ = erdei sárganyaku egér
tauricus /PALLAS/ csop. csoport
/mandibula sin. /2/ et dext. /4/. jobb/4db/ és bal /2/ alsó álla-
M₁ inferior/ pocs, 1 db alsó első zápfog
- Apodemus sp. = mezei és erdei egerek
/cranium fragm. /4/, /4 db koponyatöredék, 16 db felső
maxilla fragm. /16/ et állcsonttöredék, 6 db bal és
mandibula sin. /6/ et dext. /6/ 6 db jobb oldali alsó állkapocs/

Lelelőhely: Szoplaki - Ördöglyuk

Gyűjtötte: Schindler László 1978. április 23.

Meghatározta: Rácz József 1978. szeptember 26.

1. bagolyköpet

Aves div. sp. indet. I-III. Madarak / 3 faj /

2. bagolyköpet

Crocidura leucodon /HERMANN/ Mezei cickány

Apodemus agrarius /PALLAS/ Pirókegér

Apodemus sylvaticus-auratus Erdei v. Sárganyaku egér

Apodemus sp. Mezei egér

3. bagolyköpet

Pitymys subterraneus DE DELYS-LONGCHAMPS Földi pocok

Apodemus agrarius /PALLAS/ Pirókegér

Apodemus sp. Mezei egér

4. bagolyköpet

Aves div. sp. indet. I-III. Madarak /2 faj/

5. bagolyköpet /a többinél nagyobb méretű/

Aves div. sp. indet I-III. Madarak /2 faj/

Apodemus agrarius /PALLAS/ Pirókegér

Apodemus sylvaticus-auratus Erdei v. Sárganyaku egér

6. bagolyköpet / fél bagolyköpet/

Aves sp. indet. Madár /1 faj/

Crocidura leucodon /HERMANN/ Mezei cickány

Apodemus sp. Mezei egér

Megjegyzések:

- A 2 Mezei cickány-állkapocs /2. és 6. bagolyköpet/ valószínűleg ugyanattól az egyedtől származik.
- A 3. köpetben talált Pirókegér öreg /senilis/ példány,
- A 3. köpetbeli Földi pocok a többi lelettel eltérően határozottan rózsaszínű lenne okát nem sikerült kideríteni/,
- A 4. bagolyköpettel együtt egy tulok-félének /Bovidae indet./ lábközépcsont-türedékét kaptam /Hogy került a bagolyköpet mellé/,
- a nemzetséig határozott fogatlan v. hiányos maradványok magyar nevét kis kezdőbetűvel írtam, míg a fajokat és a nagyobb kategóriákat nagy betűvel.

Jelentés a Barlang kutató bizottságnak 1912. évi működéséről
Dr. Kadic Ottokár

A Legény bg. feltárásának eredménye: A Bizottság megalakulása óta minden évben a budai és pilisi hg-ek átkutatását is munkatervébe felvette. Sajnos kellő támogatás hiányában a bg-k tanulmányozása mindig elmaradt. Végre ebben az évben alkalom nyílt, hogy a Pilis-hegység egy néhány barlangjában a kutatást megkezdhattuk. Kutatás történt a pilisszentléleki Leány barlangban a csobánkai kiskevélyi barlangban, a pilisszántói Crosdi kőfülkében és a bájóti Öregkő barlangban.

A Legény barlangra Bekey Imre Gábor tagtársunk figyelmeztette a kutatókat, akik még 1911. évben a barlangot felkeresték, és ajánlották.

A bizottság a barlang feltárását, elvállalva az ásatások vezetésével Bella Lajos bizotts. tagot az előadót bizta meg.

A Legény bg. Pilisszentlélek község határában a Pilishegy nyílejtőjén van. Hatalmas nyílása 22,5 m hosszú átlag 6 m széles és 4m magas csarnokba vezet. A csarnok végén szűk nyíláson hason csuszva egy belső szűk magas repedésszerű üregbe lehet jutni. Az ásatás kizárólag a külső csarnokszerű üregben történt. Az ásatás ki

A külső üregét vörös terra rózsza agyag mészkő törmelék tölti ki, mely lerakódás vastagságát, minthogy a barlang fenekét még nem értük el, nem tudjuk Ezt a vörös agyagot fekete és szürke humus fűdi. A lerakódás diluviális részében mind eddig csak a bejáratban levő sárga agyagban találtunk néhány fosszilis csontot, az üreg belsejében képződött vörös agyag teljesen meddő. Annál gazdagabb volt az alluviális humus takaró, amely csak a bajánásban volt vastagabb, a bg. belsejében hátrafelé kivékonyodik.

Konyhahulladékon és embercsontokon kívül bg. bejáratában lerakódott humusban a kutatók vékony, lencseszerűen telepedett rétegre akadtak, mely tel volt récens mikrofaunával, apró rágcsálókkal és madárcsontokkal.

Igen becses a kiásott archeológiai anyag is. Bella Lajos szerint az itt talált emlékek a neolith, a bronzkori, a hallstatti és a középkori ember kulturáját képviselik. Legtovább a hallstatti ember tartózkodott ebben a bg-ban, amit e kor számtalan cseréptöredékei bizonyítanak.

A Leány bg. feltárásának eredménye: A Legény bg. töszömszédságában egy másik névtelen bg. van, amelyet Tirts Rezső tagtársunk Leány bg-nak nevezett el. A bg. tág nyílása kisebbszertű csarnokba vezet, amelyből egy hátsó szűk lyukon a bg-nak eddig még fel nem mért és le nem irt több águ belső üregbe lehet jutni. A bg. elülső ürege agyaggal és törmelékekkel van kitöltve, amelyet azonban a kincsesók jórészt megbolygattak.

A Legény bg. feltárásának befejezése után sőt annak kutatásával, Bella Lajos a Leány bg-ban is végzett ásatást.

Az ásatás mindenekelőtt a kincsesóktól kivetett anyag átkeresésére terjedt ki, azután pedig az érintetlen rétegekre került sor.

Az ásatás eredménye hasonló a Legény bg-ban elért eredményekhez. Az itt ismerttetett két bg. kutatása f.é. május hó 5-25-ig tartott s 1350 kor költségbe került.

Mely Összeget Zich János m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Ur exelenciája az orsz. Régészeti és Embertani Társulat útján tárcájából volt kegyes adományozni; kegyes adományt ezen a helyen is a legjobban köszönjük.

Köszönettel tartozunk Tirts Rezső és Bekey Imre Gábor tagtársainknak akik a fenti adomány kieszközlése körül fáradoztak és kutató tagtársainkat állandóan támogatni sziveskedtek.

Az ásatást minkét barlangban, különösen a Leány barlangban folytatni kellene!

A Leány-Legény barlanghoz tartozó régészeti jegyzetek

Régészeti füzetek 1969/22. kötet

" Pilisszentlélek-Legény barlang /Konárom m. dorogi járás/

Az 1912-ban végzett kutatás hitelesítésére az idén került sor. Megállapítottuk, hogy a barlang a rézkortól /péceli kultúra/ kezdve lakott. A késő-bronzkor, koravaskor, kelta, római és Árpád-kori edénytöredékek állandó lakottságról tanuszkodnak.

Sikerült hitelesíteni a korábbi kutatás alkalmával előkerült pénzhamisító, helyét is a barlang hátsó termében, ahol néhány pénzgyártási hulladékra bukkantunk. Keltező lelet itt nem került elő." Horváth István

Barlangkutatás 1913/1. kötet

A pilisszentléleki Legény-barlang prachistoricus faunájáról

Dr. Kormos Tivadar

Érdemes ősrégészünk Bella Lajos ig. az 1912. évi május havában Kadics Ottokár dr.-ral együtt közel 3 hétig tartó ásatást végzett a Pilishegy nyugati oldalán levő Legény-barlangban. E munkálatok sajnos a pleistocén ősember újabb nyomaira nem vezettek ugyan, de azért az érdekes eredményeket nem nélkülözik. Bella igazgató az ásatásokról adott előzetes jelentésében /Bella Lajos: Újabb hazai barlang kutatások. Archeol. Értes. XXXII. kötet 4. sz. 361-365 l. 912 a leletek alapján megállapította, hogy a szóban levő barlang a neolit,- bronz és hallstatti, korban, különösen pedig az utóbbi folyamán, ismételten a prachistoricus ember lakóhelyéül szolgált. Ugyancsak ebben a jelentésben találjuk a barlang leírását is.

Bella igazgató ur szives felhívására elvállaltam a barlangban gyűjtött fauna feldolgozását s az alábbiakban, röviden ennek a munkának az eredményeiről kívánok beszámolni.

Bella és Kadics urak megfigyelése szerint a bg. szájánál felül vékony szürkés-fekete hamuréteg volt.

Ez alatt 15-20 cm vörös-sárga agyagréteg feküdt /tűzhellyel/. Tovább lefelé átlag 40 cm vastag hőtermelőes agyagréteg következett, amelyben igen sok rágcsáló-csont volt. Bella megjegyzi, hogy ezek kétségtelenül madarak begyéből kerültek a bg. talajába. E réteg alatt szürke törmelőes agyag, majd vöröses anyag, legalul pedig sárgás, zsiros anyag következett, melyből a fszintől 1.30 méternyi mélységben egy Bos. sp. állkapocstöredék került napfényre.

Legérdekesebb az említett "rágcsáló-réteg" faunája, melyből eddig a következőket határoztam meg:

1. Homo /1 ujjperc/
2. Myotis ,. /1 koponya/
3. Talpa europaen /számos/
4. Putorcis /Ictis/ ermineus /1koponya 3 állkapocs/
5. Mustella marts /4 állkapocs/
6. Feliscatus /1 állkapocs, lumerus/
7. Iyax Iyax /1 ujjperc/
8. Citellus citellus /nagyon sok/
9. Glis glis /számos/
10. Mus musculus /1 állk./
11. Cricetus cricetus /nagyon sok/
12. Microtus arvalis /2 kop. 2 állk./
13. Arvicola terrestris amphibius /4 állk./
14. Spalax hungaricus /számos/
15. Lepus europeus /kevés/
16. Capra /sp. ?/ vagy ovis /sp. ?/ /2 fiatal állk. töredék/
17. Sus scrofa /1 állk. szopósmalactól/
18. Equus caballus /1 csikófog/
19. Békacsontok /15/
20. Kigyócsigolya/1/
21. Lelix pomatia /1 töredék/
22. Clausilis laminata /1/

Az ugyancsak innen előkerült nagyszámu madárcsontot kérésre W. Capek tanár ur, a kiváló oslauani madár - ostrológus volt szives vizegálat tárgyává tenni, melynek eredményeként, Capek ur engedelmével az alábbi madárfajokat közölhetem.

1. *Anser* sp. Több csont /3 tarsometatarsus 1 tibica töredék 1 femur, 1 humerus-töredék, 1 furcula ág, egy kis, jobb oldali coracoideum az 5. nyakcsigoly 1 index 2 ujjperc/ tartozik ide, melyek talán a nagyobb anser *Anser L.*-t s a kisebb *Fabalis Lath.*-t képviselik.
2. *Anas boschas* L. Egy metacarpus proximalis töredéke
3. *Anas guerguelulu* L. baloldali csüd egy fiatal példányról
4. *Fuligula nyroca*, ide tartozik egy 6 cm hosszú jobb oldali ulna s egy ujjperc
5. *Vanellus vanellus* /egy csüd/
6. *Crex crex* /egy csüdtöredék/
7. *Scolopax rusticola* /egy furculus és egy index/
8. *Gallus domesticus*. Legalább 6 öreg és 4 fiatal csontjai nevezetesen 5 csüd, 4 fiatal, még 3 osztatu tarsus, epiphysisek nélkül, 3 tibia, 6 femur, 3 humerus, 2 ulna, 3 radius, 5 metacarpus, négy gyenge coracoideum, 2 sérült villacsont, /furcula/ stb., mintegy 50 db
9. *Perdix perdix*. A fogoly a leggyakoribb a bg-ban talált összes madarak közt, amennyiben 31 példánytól kerültek csontok elő. A meghatározott darabok közt 30 csüd /2 fiatal is/ 2 tibica töredék, 8 felsőkarcsont, 22 ulna, 6 radius, 39 metacarpus /21 baloldali/ többnyire az ulvarcs - ággal együtt 2 furcula 1 coracoideum, több csigolya stb. mintegy 120 db.
10. *Coturnix coturnix* /L/ 1 tarsus 1 tibia 1 kis ulna, 1 coracoideum 2 metacarpus
11. *Turtur turtur* /L/ ide tartozik 4 humerus, 2 ulna, 4 metacarpus 1 tarsus, 3 coracoideum és 1 femur.
12. *Columba* sp. több galambcsont /8csüd, közte 5 jobb oldali/ 4 humerus, 2 ulna, 5 metacarpus 1 index, melyek kisebbek a vadgalamb /*Col. oenas*/ s a házi galamb /*Col. livia domestica*/ csontjainál. Capek vizsgálatai szerint ezek a csontok legjobban egyeznek a szirti galambbal /*Col. livia fera*/, mely ma nálunk csak tengerpart vidékén honos.
13. *Accipiter nisus*. Egy metacarpus.
14. *Falco* sp.? Egy alsó állkapocs mellső része kisebb *Cerchneis tinnunculus*-ra v. *C. verspertinus*-ra vonatkoztatható
15. *Syrnias abaco*. Az erdei bagoly az egyetlen a baglyok közül, mely itt előfordul. Faunánkban egy egész és egy csonka csüd, combcsont, 2 töredék lábszár 1 hollórcsont 1 singsont, 2 csigolya s egy karomiz képviselik.

16. *derdrocopus major*. egy tarsos és egy tibia
17. *colacus monedula*. A csókát 3 humerus /2 jobb, 1 baloldali/
2 femur /ulnatöredék s egy metacarpus képviselik,
18. *garrulus glandarius*, baloldali singcsont s egy hollóorr-
csont töredéke,
19. *turdus pilaris* 1 humerus 3 ulna 1 metacarpus
20. *turdus merula* 3 " 1 coracoideum "
21. *turdus musicus* 1 "
22. *Pyrrhula europaea*. Egy alsó állkapocs mellső része révén biztosan
meghatározható volt.
23. *passer domesticus*. A verebet egy alsó és egy felső állkapocs
képviselek.

Néhány kisebb éneklő-madár csont meghatározhatatlannak bizonyult. A fenti faunát tekintve, mindenekelőtt meg kell arról állapítanom, hogy az aligha ragadozó madarak útján jutott a barlangba. Az utóbbiak fosszilis gomolyáira ugyanis a csontok helyenkénti sajátosságos összecementeződése s a nagyszámu apró, fényes kvarckavics rendkívül jellemző. Mindezekből itt semmi sem észlelhető. Ellene szól ennek a feltevésnek az is, hogy a ragadozó madarak a különösen a baglyok köpeteiben igen nagy számban előforduló pocok - egér és cickány - maradványok itt alig egy-két darabbal szerepelnek. Feltűnő ellenben, hogy a kb. egyforma nagyságu hörcsög és ürge maradványai az üledékben a leggyakrabbak, holott ilyenek a ragadozó madaraktól összehordott faunákban rendszerint ritkébbak.

Megfontolandók végre az eléggé szép számu Spalux maradványok is. A földi kutyák ugyanis tudvalevőleg földalatti életet élnek, amint hogy vakok, csak a legritkább esetben jönnek a föld felszínére.

Az állat tehát, mely az állatok csoportjait a Legény barlangban összehordta, ezek után valószínűleg turni és ási kényszerült. A legnagyobb valószínűség szerint rókáknak tulajdonítható ez a csoporttelep, amelyhez - minthogy kisebb- nagyobb égetett csontdarabok is mutatkoznak benne - a *paechistoricus* ember is hozzájárult hulladékaival.

Ennek a feltevésnek a madárfauna sem mond ellent.

A felsorolt faunában a legnagyobb érdeklődésre tarthatnak igényt a szép számban előkerült Spalax-maradványok, melyek fajilag a Nagy-Alföldön, s Erdély nyugati részeiben ma is élő Spalax Augaricius hungaricus-hoz tartoznak.

Ez az állat a Dunántul mai faunájából eddig nem ismeretes /Méhely Lajos: A földi kutyák fajtái Bp. 1909. 153-55. l./ miért is ez a prachistoricus előfordulás kétszeresen mondom: azért, mert már az a körülmény is, hogy ezek a Spalax-maradványok barlangban találtak, érdekes és ritka eset.

Ezideig tudomásom szerint barlangból csak két Spalax-állkapocs ismeretes, a Spalax Fritsehié, melyet Nehring a Libanon nyugati lábánál fekvő Antalias-barlangból irt le s a melyet pleistocén-horinak tartott és a Sp. monticola anaticus-e a Troja melletti Hissarlik barlang subfossilis üledékből /Méhely Lajos i.L. 68 és 69.l/

Legnevezetesebb azonban, hogy Méhely Lajos dr. muzeumi oszt. igazgató, aki ezeket a maradványokat szives volt kéréssemre megvizsgálni a pilisszentléleki példányok koporyáinak orrcsontján a mai Spalax hungaricus hungaricussal szemben az orrcsont befűződése tekintetében bizonyos ősi bélyeget konstataált, ami nemcsak a lassu fokozatos átformálódás melletti újabb bizonyíték, de arra is vall, hogy ilyen észrevehető átalakulások a geológus fogalmai szerint aránylag rövid idő alatt /jelen esetben az álluviumban/ is végbe mehetett.

A fauna másik érdekes tagja a hiuz. Csak egy ujjperce képviseli ugyan, ezt azonban biztosan meghatározhattam. A hiuz, mely csak nem rég vált ismeretessé a Kis-Kárpátok és a Pilis-hogy pleistocén faunájában. /Mind két helyről Hillebrand Jenő dr. egy./ manapság hazánk területén, csak a Magas Kárpátokban, s a marosi és Erdélyi havasok rongetegjaiben tanyázik. Ha figyelmbe vesszük, hogy a XVIII. sz. vége fel Gpssinger szerint /Brehm: Állatok világa 1.53/l./ a hiuz szatmár- és abauj-vmegyék erdősegeiben is előfordult, ugy legkevésbe sem csodálkozhatnak azon, hogy ez az északi állat a praehistoricus időkben még a Pilis-hegységben is honos volt.

A bg. egyéb praihisticus rétegeiben talált állati maradványok nem sok érdekeset nyújtanak. A legfigyelemre méltóbb egy medve ujjperc. A többi csont jobbára házi állatoktól /Eguus, Bos, Capra, Sus stb./ származik, amelyekhez a praehisticus ember vadász zsákmányának /Cevus, Cepreolus, Lepus, Vulpes, Feli stb./ csontmaradványai járulnak.

Rajzok: Spalex hungaricus hungaricus Nehog

lapockacsont

összenőtt sípcsont és szárkapocs

síngesont

combcsont

orsócsont

felsőkarcsont

koponya

Lelőhely: Leány-barlang, mérő terem

Gyűjtötte: Schindler László és Számadó István

1977. VI. 20.

Meghatározta: Rácz József

1978. III. 07.

Fajnév: *Myotis blythi oxygnathus* /MONTICELLI/

/= Hegyesorru denevér/

-cranium /koponya /h. 22 mm, sz. 14,5 mm/

-2 mandibula /állkapocs /h. 17 mm/

További leletek: /valószínűleg ugyanennek a fajnak maradványai,
de összehasonlító anyag híján megkérdőjelezem/

-1 scapula /lapocka/ /h. 19 mm, sz. 9 mm/

-2 humerus /felkarcsont/ /h. 33 mm/

-1 radius /orsócsont/ /h. 50 mm/

6 phalanx /ujjperc/ /h. 53 mm/

- 1 " " /h. 19 mm/

-1 " " /h. 14 mm/

-1 " " /h. 7 mm/

-1 Femur /combcsont/ /h. 21 mm/

-1 tibia /sipesont/ /h. 24 mm/

-1 atlas /fejgyám/ /sz. 8 mm/

-2 costa /borda/ /átfogó: 14 mm/

-1 os penis /hímvesző merevítőcsontja/ /h. 6mm./

-3 incisivus /metszőfog/

-1 caninus /szemfog/

-2 praemolaris /előzáfog/

-2 molaris /utózáfog/

Megjegyzés: 1./ az anyag recens kinézetű

2./ a radius két darabra van törve

Rövidítések: h. - maximális hosszúság

sz. - maximális járomiv szélessége /a koponyánál/

A kiesett fogak méretét nem adom meg, de hasonlóak a koponyában és az állkapocsban lévőkhöz.

LEGÉNY - BARLANG

BORSÓKÖVEK /Pénztár t./

DENEVÉREK /Pénztár terem /

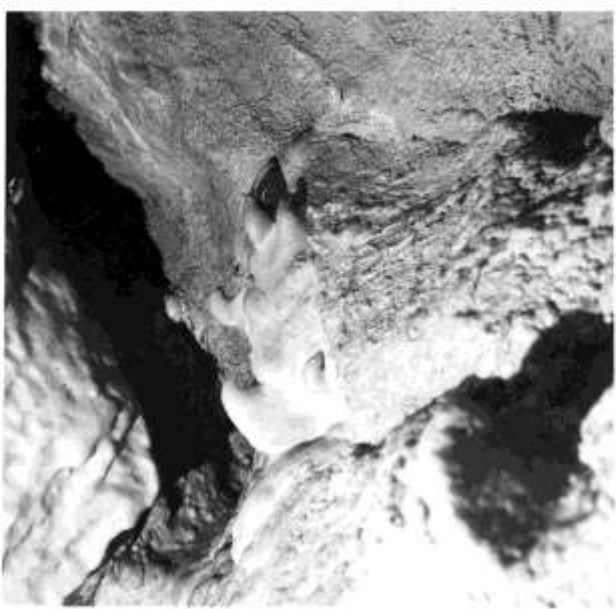

CSEPPKŐMEDUZA

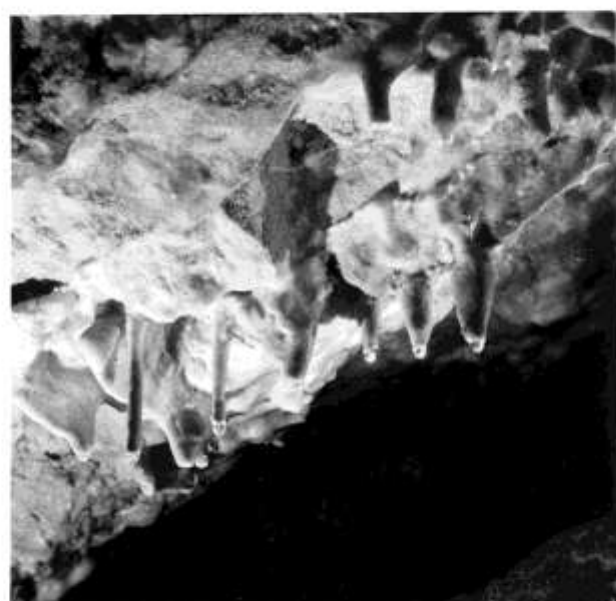
/Ferde folyosó /

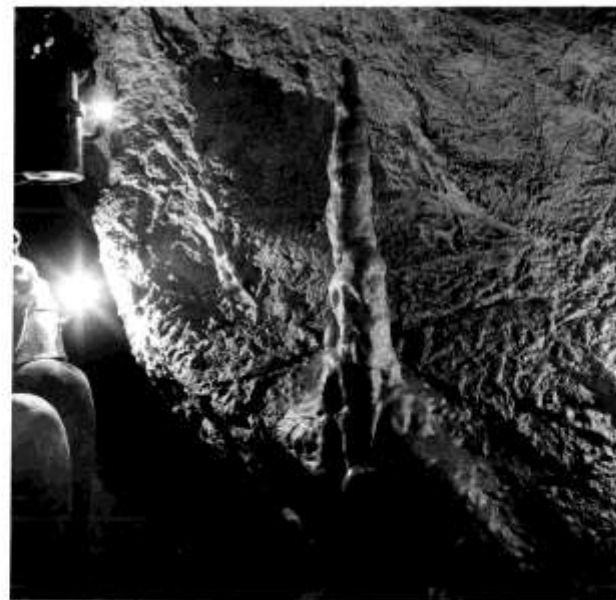
KINAI KERT

GÖRBECESEPPKÖVEK /Heliktitek /

CSEPPKÖLEFOLYÁSOK TERME

Tájékoztató a sajtó számára

1978. MARCHIUS 1.

ELEKTROTECHNIKA A HÁZTARTÁSBAN
A DUNAKANYAR SZENNYVIZ-ELVEZETÉSE

FÖLDFOTÓ-ÁRADAT AZ ŪRBŐL

CSŐBEN AZ ANYAG

VALÓBAN OLYAN NAGY PROBLÉMA
A FÉNYSZEDÉS?

OLASZ GÉPIPARI CÉGEK SZIMPOZIONIA
KOZGYŪLÉSEK

MŪSZAKI ÉS KOZGAZDASÁGI TUDOMÁNYOS
HETEK BARANYÁBAN

MENTSUK MEG A LEÁNY- ÉS LEGÉNY-BARLANGOT

A Leány- és Legény-barlang bejárata Klastrompuszta felett, a Csévi-szirtek tövében nyílik, a Pilis-tető nyugati oldalában, 420 m tengerszint feletti magasságban. E két barlang egymástól kb. 60 m távolságban található, feltárásukon 1930 óta dolgoztak a barlangkutatók és a turisták.

A Leány-barlang üregeinek hossza 200 méter, legmélyebb pontja 40 m-re a bejárat szintje alatt található. A Legény-barlang valamivel nagyobb, járatainak becsült hossza 340 m, legmélyebbre, 45 méter mélységig a Sárlyuk nevű aknájában juthatunk.

Mindkét barlang bejárati csarnokában végeztek régészeti ásatásokat, így a Leány-barlangból előkerültek középkori pénzhamisító eszközök, római kori bronz fésű; a Legény-barlang kitöltéséből neolitikus cserépmaradványok stb.

A 60-as évek végén még mindkét barlang belső termeiben nagyobb tömegben tanyáztak denevérek, ezeknek száma a barlangok rendszeres látogatása, szándékos elpusztításuk, valamint a vegyszeres növényvédelem miatt rohamosan csökkent. Sajnos 1975 végén már csak elvétve 1-2 teelő denevért találtak az eldugottabb járatokban.

A barlangok élővilága a külső behatásokra különösen érzékeny. Rendkívül fontos az 1961. évi 18. számú törvényerejű kormányrendelet határozata, amely szerint hazánk valamennyi barlangja és azok közvetlen környéke természetvédelmi terület. Ez a szigorú védelem egyben a barlangok élővilágának nyugalma, háborítatlanságát is biztosítja.

A törvényben biztosított védelem ellenére a barlangok cseppköveinek vandál pusztítását, a denevérek létszámának rohamos csökkenését tapasztalhattuk. A KPVDSZ Vörös Meteor T.E. FOTON barlangkutató csoportja, amely a Pilis területén folytat évek óta kutatómunkát, benyújtotta az Országos Természetvédelmi Hivatal Barlangtani Intézetéhez a két barlang lezárásának részletes tervét. A Leány- és Legény-barlang lezárásának tervét az intézet jóváhagyta, így került sor 1977. nyarán a csoport kutatótáborára. E két hét alatt a helyszínre szállították a szükséges anyagokat: cementet, sódert, vizet, kisméretű légoztalmi ajtókat stb. Az itt felsoroltakat jórészt háton vitték fel a Klastrompusztai turistaháztól a barlangok szájáig. A munkálatok közben előkerült kis cserép- és csontmaradványokat továbbították a Magyar Állami Földtani Intézethez.

Ez nem jelenti a barlang kutatók és turisták elől való teljes lezárását. **Minden hónap 2. hétvégéjén** az egyesület címére (1022 Budapest, Bimbó u. 1. FOTON csoport) adott **előzetes bejelentés alapján a barlangot kinyitják.**

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat rendezésében 1978. március 13-án Tihanyi Péter előadásában ismerteti a lezárás előzményeit, előkészítésének, kivitelezésének folyamatát, a már lezárt barlangokban jelenleg folyó munkálatokat (térképezés, műszeres mérés, denevérek megfigyelése stb.). Az előadást színes diavetítéssel, fényképekkel és a már elkészült térképekkel illusztrálják.

ERDÉLY JÁD - VÖLGY

MAGYAR - ba rlang

TÁBOR

ÁCRI - BARLANG

BEJÁRAT

ERDÉLY - NYUGATI ÉRCHEGYSÉG

=====

1978. január 12-20. Tordahasadék - Bethiai Kráter

Kislétszámú táborunkkal felkerestük a Tordahasadékot, végigjártuk a szurdok barlangjait és mindkét gerincét. Fotóztuk, filmeztük a környék karsztjelenségeit, anyagot gyűjtöttünk az MKBT-ben tartandó előadásra. Utunkkal előkészítettük csoportunk augusztusi táborát, melynek első állomása Torda környéke volt.

Bethiai Kráter:

Nagyváradtól 20 km-re Május 1 fürdő mellett található a 90 m mély Kráter. A hévízes eredetű barlang két kicsi nyílással nyílik a felszínre, aknájának lejtése 70-90°-os.

→ 80 méteren egy törmelékkupra érkezünk, erről leereszkedve a monumentális terem aljára érkezünk. Méretei: kb. 160 m hosszú és 70-80 m magas. A környék pásztora a barlangot dögkútnak használják.

1978. április 3-16. Bihar-hegység Pádisi-karsztfennsík

A Pádisi Nemzeti Park területén felkerestük az Onceasai csontbarlangot, a Szamos Bazárt, az Elveszett világ zsombolyait, a Caput-barlangot, a Csodavár szakadékdolináit, az Eszkimó-barlangot /nyári tábor előkészítése/

1978. április 28. - május 1. Királyerdő - Jád-völgy

Utunkat a Sebes Kőrös nagyobb településeinek érintésével kezdtük, Kőrösrévnél felkerestük a Királyhágó szurdokában található révi Zicz-barlangot.

Sonkolyosnál átkelve az áradó folyón bejutottunk a Magyar-barlangba. A Szelek-barlangjába nem tudtunk lejutni, mert nem vetjük fel előzőleg a kapcsolatot a kolozsvári Amatőr barlangkutató csoporttal.

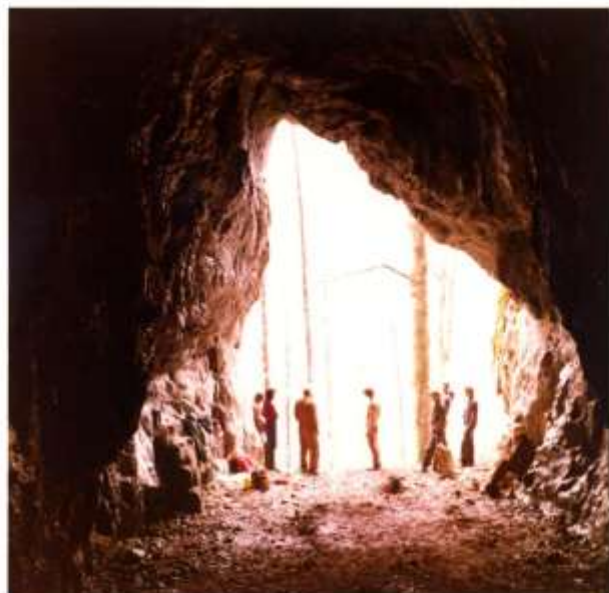
Jád-völgy:

Középső szakaszán a viztároló melletti baloldali völgyben, a Valea Lesului /lesului-völgy/ jobb oldalán három barlangot jártunk végig.

Acri-barlang

Bejárata 2,5 m magas, hossza kb. 100 méter, két kisebb terem-ből és összekötő folyósóból áll. Patakszint felett 6 m magasságban található.

PÁSZTOR - BARLANG

LESULUI - VÖLGY VIZES BARLANGJA

Pásztor-barlang:

Bejárata 7-8 m magas, bejárati folyósójának fala fehér, a járat magassága 2,5 m. Nagy természet hófehér és sárgás színű cseppkőoszlopok és lefolyások díszítik. A falakon néhol hegyite /montmilch/ is található.

Lesului-völgy vizes barlangja /Pestera cu Apádin Valea Lesului/

Hossza 600 m, bejáratának magassága kb. 12 m, a járatokat néhol teljesen kitölti a víz szélességükben, átlagosan 1,5-2 m magasak.

/: Tihanyi Péter :/

MORVA KARSZVIDÉK =====

Kübatócsoportunk 1978. július 15-30. között NDK-Lengyelország-Csehszlovákia turánk során egy hetet töltött a Brno melletti Morva Karszton. Ezévbén a Skalny Mlyn volt a nemzetközi karszttalálkozó központja, itt szállásolták el a résztvevőket, az előadások színhelye pedig a Sloup-i kulturális házban volt.

A Morva Karszt aránylag kicsiterületén szinte minden karsztjelenség megtalálható: töbrök, dolinák, víznyelőbarlangok, zsombolyok, patakos barlangok.

Brno-tól északkeletre található a 24 km- hosszú, 2-6 km széles terület több irányból is könnyen és gyorsan megközelíthető: vonattal, autóbusszal.

Az egyik helybeli csoport vendégeként több lezárt barlangba eljutottunk, ezekben színes és fekete-fehér anyagra fotóztunk.

Amatérská jeskyně: /Amatőr barlang/

Csehszlovákia leghosszabb barlangja, jelenlegi feltárt és feltérképezett összhosszúsága 16 km. A Sloupský patak és a Fehér víz alakította ki e hatalmas földalatti rendszert, amely a Punkvában bukkanik ismét felszínre.

Rudické propadání: /Rudicei víznyelő/

A Morva Karsz legnagyobb beszakadása 86 m mély, illetve 111 m hosszú beszakadásban tűnik el a Jedovnicei patak, amely az 1974. évi felmérés szerint 3,5 km hosszú barlangot alakított ki. A hatalmas patakos barlangban 5 nagy terem található, a földalatti patak a barlang végpontja után 1,8 km ismeretlen út után a Byčí skála-nál bukkan ismét elő.

A terület első bejárói JWankel, M.Kriz, K. Absolon 1911-12 között keresték fel a Rudicei víznyelőt.

Piková Dáma:

A 2 km hosszú patakos barlang szintén a Bilá vodá /Fehér víz/ rendszeréhez tartozik. 90 m mély aknasorán leereszkedve érkezőnk a patakos részhez.

MORVA KARSZTVIDÉK

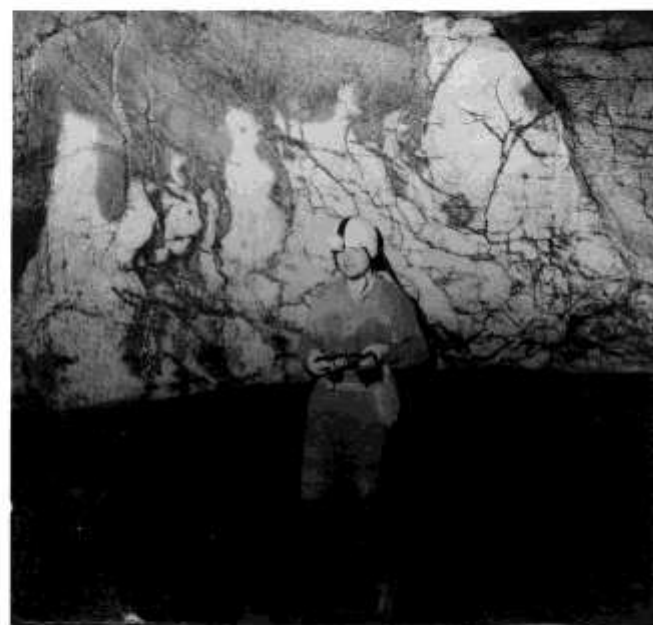
RUDICEI - VIZNYELŐBARLANG

BEJÁRAT BELÜLRŐL

VIZNYELŐ

PATAKOS ÁGBAN

VINTOKI - BARLANG

Plánivý viznyelőbarlang:

A Bilá vodárendszerhez tartozó viznyelőbarlang, hossza 900 m, 70 m mélyen jutunk a vízszintest megközelítő járataiba, amelyek szélessége 50 cm - 1 m, magasságuk pedig 10-50 m között változik. Meanderező szűk kuszodája 500m hosszú.

/: Tihanyi Péter :/

ROMÁNIA - BULGÁRIA

P Á D I S

TÁBOR

CSODAVÁR/ CETÁTILE PONORULUI/

UTKÖZBEN

SZAMOSBAZÁR
/CETÁTILE RADESI /

GEMANÁTA-zsomboly

Bihar expedíció

Kutatócsoportunk 1978. évi nagy táborát Erdélyben a Május 1 fürdő melletti karszton, illetve a Pádisi fennsík barlangos vidékén kezdte.

Nagyvéradra érkezésünket követő éjszakát a Május 1 fürdőtől 6 km-re található Kráter-Zsomboly mellett töltöttük. Másnap reggel napfényes időben ereszkedtünk le a barlangba. A 80 mély akna szép látványa után mindannyiunkat megdöbbsentett a törmelékletőn található dögök látványa. A környék pásztorai e barlangot dögkutnak használják.

Utunk következő állomása a Bihar-hegységtermészeti szépségekben és barlangokban bővelkedő természetvédelmi területe, a Pádisi karsztfennsík. Sátrainkat hatalmas fenyőfák tövében, festőien szép partjuk állítottuk fel. Ez a tábor szolgált kiinduló pontul egyhetes itteni táborunk során. Először a Pádisi turistaháztól 12 km-re lévő Cetálie Radesi /Szamosbazár/ barlangot néztük meg és fotóztuk végig. Hossza 259 m ebből a Meduza zug 47 és fél méter, a Dom terem kb 40 m hosszú és 30 m széles hatalmas kupolás csarnok. E barlang bejárásához szinte még lámpa sem szükséges, mert a terem mennyezete több helyen felszakadt, s így elegendő fény jut mindenhová. A Dom terem felső szintjén a száradfordulón több helyen folytattak ásatást, itt főként barlangi medve csontjai kerültek elő.

Az "Elveszett világ" őrerdeiben találjuk a karszterület legmélyebb zsombolyait. Leszálltunk az Avenul Gemanáta /Ikker-zsomboly/ 90 m mély Y alakú vízszintes járatai kb. 500 m hosszúak. E patakos járatok összeköttetésben vannak az Avenul Negru /Fekete zsomboly/-val, amely 108 mély. A két barlang összeköttető járatait nem tudtuk bejárni, mert a Gemanata-zsombolyban szifon, az Negru-zsombolyban pedig mindegy 80 m mélyen lévő légdugó megakadályozta utunkat.

A zsombolyoktól 10 km távolságra találjuk a Csodavár/Cetálie Ponorulul/ 80 m magas, impozáns bejáratát. Ez Románia egyik legszebb karsztformája, egy kilométeres átmérőjű mély medencében három nagy arénaszerű dolina foglal helyet, amelyet magas ormok védenek.

TORDAHASADÉK

PORLYUK TÖMBJE

TURISTAHÁZ és környéke

PORLYUK BEJÁRATA

ROMBUSZ BARLANGBAN

JÉT BARLANGÓDU A HESDÁT PATAK SZINTJÉN

LÓSTOP TOROCKÓ ELŐTT

SZÉKELYKŐ

A Várpatakvölgy végződik az első dolinában, patakja rövid felszíni ut után eltűnik a hatalmas sziklakapuban. A föld alatti labirintust eddig 2 km hosszan tárták fel, számos vizesés, 14 földalatti mély tó akadályozza a kutatókat a továbbjutásban. A patak a Galbena-szurdok forrásában tör a felszínre.

A Onceasa-i csontbarlang 22 km-re található táborunktól. E barlangban a század elején több ásatást folytattak. 1858-ban Dr. Schmidl Andor egyetemi tanár expedíciója feltérképezte a barlangot, melynek hossza 395 m. Belső termében a barlangi medve csontjainak hekatombái hevernek.

A Pádisi táboron 4 fő vett részt csoportunkból: Joó György, Lobmayer Csaba, Schindler László, Tadeus Zacharski, csatlakozott hozzánk a környéket jól ismerő nagyváradi barlangkutató barátunk Hepes Adrián is.

Kutatócsoportunk három tagja július végén gépkocsival külön útvonalon előre indult. Útvonaluk a Királyhágó és Kolozsvár érintésével a Gyergyói havasoknál zárult. Céljuk a Tordai-hasadéknál tervezett tábor közvetlen előkészítése volt. A Gyergyói-havasokban bejárták a Gyilkos-tó környékét, a Likas-havast, a környék karsztjelenségeit tanulmányozták.

Autóbusszal augusztus 11.-én indultunk Budapestről. Nagyváradon felvetük a Bihar-fennsíkéről visszaérkező társainkat és a nagyváradi barlangkutató barátainkat. Tordán csatlakoztak gépkocsival érkező társaink, itt már teljes volt a csoport. Első állomásunkra a Tordai hasadékhoz húgogó esőben érkezünk. Több csoportra szakadva bejártuk a Hasadék barlangjait, végigjártuk és fotóztuk mindkét gerincét. Két társunk /Schindler L. és Számadó I/ 4-5 nehézségű utakat mászott.

FOG ARASI - HAVASOK

BILEA LAC /tábor és környéke /

GERINCTURA A

NEGOUI CSUCSRA

2 350 méteren

FOGARASI - HAVASOK

2 350 méteren —
6/kép balsarkán: tó
és védkunyhó /

TÁBORI CSENDÉLET
/BILEA LAC /

TÁBORUNK EGYIK KUTYÁJA:

LEFELE A HAVASOKBÓL

GYERGYÓI - HAVASOK

BÉKÁS SZOROS

GYILKOS - TÓ

BULGÁRIA

DVE MOGŰLI MELLETTI

KARSZTVIDÉK

TÁBOR

FALU A SZURDOKBAN

A SZŰK SZURDOK A
MÓR TEKNŐS ÉLŐHELYE

PESTEREI KARSZT

SZNYEZSANKA-BARLANG

Torockó, Nagyenyed, Szeben utvonalon érkeztünk a Fogarasi havasokba. Táborunk a Bilea Lac mellett /2043 m/ volt. Innét indultunk elég pocsék időben Románia második legmagasabb csúcsa, a Negoiu /2535 m/ irányába. A csúcs alatt az időjárás fokozatos romlása miatt visszafordultunk, nem kockáztattunk egy esetleges balesetet. Visszafelé vezető utunkon balesetet észleltünk, jeleztük az esetet a helybeli hegyimentőknek, majd a táborban a szükséges felszereléseket magunkhozvéve visszafordultunk 9-en segíteni a bajba jutott három román turistának. Késő este, 23 órakor szerencsésen befejeződött a mentés, melynek során megmásztuk az ország harmadik legmagasabb csúcsát. /A mentésben résztvett: Schindler L., Számadó I, Török Gy. Zelenák P, Joó Gy, Tadeusz Zacharski, Tihanyi Péter, valamint Hepes Adrian nagyváradi kutató/

A Fogarasi gerinctura után Ruse-nál átléptük a bulgár határt és felvettük a kapcsolatot az ottani barlangkutatókkal. Együtt felkerestük a Dve Mogili melletti karszvidéket, majd az Orlova uluka barlangot, melynek szép képződményei mellett külön érdekessége a Russki prospekt nevű leírhatatlanul szűk járat. Két napig jártuk a csodaszép vidéket, majd Várna érintésével háromnapos pihenőre egy Nessebár melletti Campingbe mentünk.

A következő célpont a Rodope-hegységben a Pestera falu melletti karszterület volt. Érintetlen erdők, patakos, cseppköves barlangok, hatalmas sziklaszirtek váltják egymást. Pesterától 7 km-re levő hegygerinc megmásztása után érkeztünk a Snyezsanka-barlang bejáratához, amely Bulgária legszebb cseppkőbarlangja, igaz az is, hogy szinte a legkisebb is egyben. 4-500 m hosszú, turisták részére megnyitott villanyvilágítással ellátott barlangocska, amely rendkívül gazdag cseppkövekben, minden pontja úgy csilllog, mint egy kis ékszerdoboz.

A Rodope után következő állomásunk a Rila-hegység volt. Délkelet-Európa legmagasabb csúcsa a Muszala /2925 m/ itt található. A hegyvidék után lefelé haladva utbaejtettük a Rilai koložtort, fél nappal később pedig Szófia muzeumait jártuk.

Bulgáriában az utolsó általunk bejárt területe a Glozenei-fennsík volt, amelynek karsztjelenségei /és lakossága is/ nagy meglepetést jelentettek mindannyiunknak.

GLOZSENEI - PLANINA

GLOZSENEI PATAKOS -BARLANG

TÁBOR GLOGOVÓ MELETT

GLOZSENEI PATAKOS-BARIANG

BESZERELÉS A 90m MÉLY AKNÁBA

1979. évi MUNKATERV

=====

Pilis-hegység:

Folytatjuk a hegység barlangjainak feltárását, térképezését, dokumentálását.

A Leány, Legény és Pilis-barlangot előzetes értesítés után minden hónap 2. hétvégéjén megnyitjuk barlangkutató csoportnak.

Folytatjuk a Pilistetőn található Ingó-kövek-barlangjának feltárását-1979. március-áprilisban az OKTVH Barlangtani Intézetének kérésére lezárjuk a Szoplaki Ördöglyukat.

Pilis kutatótáborok:

1979.március-április /barlanglezárás/hétvégeken

1979.november 1-10. Pilistető Ingó-kövek-barlang

Minden hónap második hétvége - munkaturák.

Fotódokumentáció

Folytatjuk a megkezdett munkáinkat az ország különböző karszterületein: Bükk-hegység, Alsóhegy, Pilis-hegység, Gerecse.

Fotó- és filmdokumentációs nagyobb táborok

1979. február 22-26. ISTVÁN LÁPA

1979. április 1-16. ALSÓHEGY

1979. november 1-10. PILIS-hegység

Hazai és külföldi barlangkutató táborok

1979.január 17-29. Morva Karsztvidék és Lengyel Tátra

1979.február 9-19. Erdély Bihar-hegység

1979.április 28.-május 4. Románia Fogarasi havasok és Királykő

1979.junius 29.-jul.1. Aggtelek Országos Barlangos találkozó

1979.julius 8-30. Románia - Bulgária barlangkutató vándortábor

1979. augusztus 1-30. Jugoszlávia - Ausztria - Franciaország

1979. december 28-1980.január 1. Lengyelország Tátra

Tervezett előadások:

MKBT február 26. Tordahasadék

" április 30. Románia - Bulgária barlangkut. tábor

" június 29 - július 1. Aggteleki barlangos találkozó csoport-
beszámoló, filmvetítés

" július 12. Kolozsvár /csoportbeszámoló 1978.évből/

MKBT október Alsóhegy, "Zsombolyok mozifilmek és diák"

" november Jugoszlávia - Ausztria barlangjai I.

Előadásokat és filmvetítéseket tartunk még sportklubbokban,
KISZ klubbokban, művelődési házakban.

/: Tihanyi Péter :/